

ОЦІНКА ЯКОСТІ КУРСОВОЇ ПІДГОТОВКИ В ІНСТИТУТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Л.О.ЛІСІНА

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти

Головним критерієм динамічного розвитку системи освіти є якість освітніх програм і послуг. Випереджувальним механізмом, що забезпечує формування у педагогів готовність до реалізації завдань, які постають перед сучасною школою, можна визначити систему післядипломної педагогічної освіти (ППО), зокрема, курси підвищення кваліфікації (КПК) в інституті ППО. Саме від якості надання освітніх послуг навчальними закладами ППО залежить ефективність фахового вдосконалення вчителів

Засобами отримання об'єктивної інформації про стан освіти та розроблення стратегій її розвитку є моніторингові дослідження якості освіти, що зазначається в спільному наказі Міністерства освіти і науки України та Академії педагогічних наук України № 510/55 від 10.06.2008 р. Моніторинг, як спеціально організоване, неперервне і комплексне вивчення освітніх процесів на різних структурно-функціональних і управлінських рівнях з метою оперативного наукового передбачення динаміки функціонування і розвитку педагогічної системи, створення умов для її оптимізації, необхідний для осмислення і формулювання напрямків, шляхів, і цілей післядипломного освітнього простору, створення «ідеальних» освітніх моделей; систематичного контролю того, чи відповідає фактичний хід освітнього процесу наміченій лінії, фіксації відхилень від курсу і розробки рекомендацій по його коректуванню.

Аналіз психолого-педагогічних досліджень проблематики системи оцінки якості освіти, ролі моніторингу у визначенні основних напрямків підвищення якості ППО (А.Бахмутський, Г. Бордовський, Л.Даниленко, С.Докіш, Д.Левітес, А.Пульбере, В.Реут, С.Сисоєва, Т.Сорочан, В.Трайнев, К.Фаріно та ін.), та власний досвід роботи в інституті ППО дозволив нам виділити ряд протиріч між: 1) орієнтацією освітньої установи ППО на досягнення державно-суспільного результату освіти й особистісних освітніх потреб слухачів; 2) наявністю значної свободи у виборі способів і засобів досягнення освітніх цілей інститутом ППО, і відсутністю науково-обґрунтованих

рекомендацій і інструментарію прийняття відповідних управлінських рішень; 3) необхідністю здійснення моніторингу якості різних елементів освітнього процесу й недосконалістю оцінних методик і процедур, відсутністю в професійній педагогіці єдиної методології вимірів якісних параметрів об'єктів і процесів. Зокрема, ми можемо зазначити, що практика вхідного і вихідного діагностування, яка діє вже багато років на КПК, не відповідає сучасним вимогам до вивчення освітніх процесів. Адже тестові завдання викладачі розробляють, спираючись на зміст своїх лекцій, тематика яких визначається найчастіше власним колом наукових інтересів, які не завжди відповідають запитам слухача. Тому, говорити про діагностику як про засіб підвищення якості функціонування і розвитку ППО, у тому вигляді, у якому вона впроваджується на КПК, можна говорити тільки в окремих ситуаціях. Тобто, з одного боку, система ППО потребує діючої моделі, засобів і процедур діагностики якості освітнього процесу і якості його результатів, з іншого – теорія недостатньо відповідає запитам освітньої практики. Очевидна невідповідність рівня розробки теорії потребам освітньої практики ППО.

Розв'язання цієї проблеми, на нашу думку, припускає відкриття науково-дослідницьких проблемних лабораторій в інститутах ППО, метою діяльності яких є розробка й експериментальна перевірка системи оцінки якості навчання на КПК, що дозволить перевірити відповідність фактичних показників якості курсової підготовки прогнозованому рівню. Основні завдання науково-дослідницької діяльності лабораторії: аналіз проблеми якості курсової підготовки; розробка механізму моніторингу якості освіти на КПК; визначення критеріїв якості навчання на КПК, інструментарію одержання й обробки результатів оцінки якості курсової підготовки.

Очікувані результати діяльності лабораторії: 1) визначення й перевірка принципів менеджменту якості в інституті ППО; 2) створення й перевірка системи оцінки якості курсової підготовки, що дасть можливість виявити педагогічні засоби стимулювання розвитку особистості слухача; 3) розробка рекомендацій по корекції навчального процесу на КПК; 4) одержання результатів системного аналізу видів оцінки якості курсової підготовки, обумовлених цілями ППО, етапами професійної адаптації педагогів, тимчасовими факторами, періодичністю процедур, повнотою охоплення об'єктів оцінювання, організаційними формами, типами об'єктивно-суб'єктивних відносин; 5) обґрунтування управління освітнім процесом за результатами дослідження; 6) науково-методичне забезпечення моніторингу освітнього процесу в системі ППО; 7) кардинальна перебудова процесу якісної підготовки слухачів на КПК.

Ми виділяємо такі чинники, що впливають на якість освітнього процесу на КПК:

- 1) спрямованість цілей оцінювання якості курсової підготовки на створення умов для педагогічної творчості всіх учасників освітнього процесу, на організаційно підкріплену підтримку освітніх ініціатив викладачів інституту ППО;
- 2) інтеграція освітнім менеджментом теорії і практики розвитку інституту ППО як системи взаємодії суб'єктів діяльності при переході від адміністративно-нормативного управління до самоорганізації.

Діяльність лабораторії оцінки якості курсової підготовки в інституті ППО дозволить в реальному режимі відслідковувати раціонально відібрані критерії, методики й процедури, спрямовані на підвищення якості підготовки слухачів. Розробка й впровадження нової системи оцінювання ефективності навчання на КПК та оцінка чинників, які впливають на якість освіти, уможливають системне корегування освітньої політики в інституті ППО, прийняття ефективних рішень щодо оновлення змісту курсової підготовки та удосконалення навчального процесу.

Надійшло до редакції 03.10.2013 року